

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 24-11-2025

Mødedato Mandag d. 24. november 2025 kl. 09:00

Mødested Midtjyske Jernbaner, Banegårdsvej 2, 7620 Lemvig

Indholdsfortegnelse

Etablering af bygninger i råstofgraveområdet ved Skave Vest.....	3
Orientering om status på råstofansøgning på Fur #.....	5
Orientering om sager på råstofområdet i regionen #.....	7
Udmøntning af uddannelsespulje, efterår 2025 #.....	9
Orientering om partnerskaber og netværksopbygning for Sundhed og kultur.....	11
Medlemskab af konferencen for perifere maritime regioner (CPMR).....	13
Gensidig orientering #.....	15
Besigtigelse af batteritog på Lemvigbanen #.....	16
Underskriftsark #.....	17

Punkt 1: Etablering af bygninger i råstofgraveområdet ved Skave Vest

1-34-76-2-24

Resume

En borger har ansøgt Holstebro Kommune om at etablere fem større bygninger til kyllingeproduktion i et udpeget råstofgraveområde ved Skave Vest. Borgeren vil desuden søge om at etablere kyllingeproduktion på en anden lokalitet, der ikke er omfattet af råstofområdet.

Administrationen vurderer, at produktionen er uforenelig med råstofindvinding, og produktionen vil begrænse mulighederne for at indvinde råstoffer i graveområdet. Administrationen anbefaler derfor, at der ikke accepteres opsætning af bygninger til kyllingeproduktion i råstofgraveområdet ved Skave Vest.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at der ikke accepteres opsætning af bygninger til kyllingeproduktion i råstofgraveområdet ved Skave Vest.

Sagsfremstilling

Holstebro Kommune har modtaget en forespørgsel fra en borger om muligheden for at etablere kyllingeproduktion i et område ved Skave Vest, der er udpeget som råstofgraveområde i den gældende råstofplan. Kommunen er bundet af råstofplanen i dens planlægning, der ikke må stride mod regionens råstofplan.

Råstofgraveområder skal som udgangspunkt friholdes for aktiviteter, der varigt kan forhindre eller besværliggøre mulighederne for råstofindvinding, jf. råstofplanen. Regionsrådet kan efter forespørgsel og konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde tillade, at området eller en del af området overgår til anden anvendelse.

Region Midtjylland er derfor blevet kontaktet af Holstebro Kommune med henblik på at afklare, om det er muligt for den pågældende borger at etablere bygninger til kyllingeproduktion. Holstebro Kommune har oplyst til administrationen, at kommunen forventer at meddele tilladelse, når en konkret ansøgning foreligger, såfremt ansøgningen godkendes af regionsrådet.

Forespørgsel om kyllingeproduktion i råstofgraveområdet ved Skave Vest

Borgeren har forkøbsret til en del af den matrikel, som er omfattet af råstofgraveområdet Skave Vest. Borgeren planlægger at opsætte fem kyllingehaller i den nordvestlige del af matriklen, jf. vedlagte kort. Borgeren vil desuden søge om at etablere kyllingeproduktion på en anden lokalitet, der ikke er omfattet af råstofområdet.

Der har tidligere været indvundet sand i nærheden af det ansøgte område. Administrationen har derfor den 23. oktober 2025 foretaget to råstofboringer på ti meters dybde med henblik på at undersøge, om der er egnede råstoffer til rådighed. Boringerne bekræfter, at der er råstoffer til stede i form af sand.

Administrationens bemærkninger

Administrationen forventer, at der fremadrettet vil være en stigende efterspørgsel på sand. Råstoffer er en begrænset ressource, der ikke gendannes, og regionen er gennem Råstofplanen forpligtet til at sikre en råstofforsyning i minimum 12 år.

Der er en stigende kamp om arealanvendelsen, f.eks. til naturbeskyttelse, solcelleparker og infrastruktur. Det udfordrer råstofindvindingen i regionen. Det vil derfor være hensigtsmæssigt for forsynings sikkerheden at indvinde råstofferne først og derefter planlægge en alternativ anvendelse af arealet.

Den nordøstlige del af råstofgraveområde Skave Vest er desuden udlagt til vindmøllepark i henhold til kommunens lokalplan, og der er således ikke mulighed for fuldt ud at indvinde råstoffer i denne del af råstofgraveområdet. Vindmølleparken blev vedtaget af Holstebro Byråd tilbage i 1999, og råstofgraveområdet er udlagt af amtet.

Det er administrationens vurdering, at en yderligere arealanvendelse i Råstofgraveområde Skave Vest til andet end råstofindvinding vil begrænse mulighederne for at indvinde råstoffer i graveområdet. Det er allerede vanskeligt at sikre råstofforsyningen i området for de krævede 12 år. Administrationen vurderer på den baggrund, at etableringen af kyllingeproduktion ikke er forenelig med råstofindvinding og derfor vil være i strid med regionens råstofplan.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,
at der ikke accepteres opsætning af bygninger til kyllingeproduktion i råstofgraveområdet ved Skave Vest.

Arne Lægaard stemte imod.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Kort relateret til Råstofgraveområde Skave V

Punkt 2: Orientering om status på råstofansøgning på Fur

1-50-71-21-22

Resume

Administrationen behandler aktuelt en råstofansøgning om indvinding af moler på Fur. En større del af ansøgningsområdet ligger uden for råstofplanens råstofgraveområder men inden for anmeldte rettigheder. Administrationen er i gang med at behandle sagen.

Sagen er en status på sagsbehandlingen af råstofansøgningen om indvinding af moler på Fur.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orientering om sagsbehandlingen af råstofansøgning om indvinding af moler på Fur tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Administrationen modtog i 2024 en råstofansøgning om at udvide råstofindvindingen af moler fra en eksisterende råstofgrav mod nord (Elvergården molergrav). Moler er en særlig type ler, der findes ved Limfjorden. En større del af ansøgningsområdet ligger uden for råstofplanens råstofgraveområder, men inden for en anmeldt ret.

En godkendt anmeldt ret giver ikke ret til umiddelbart at begynde indvinding. Indvinding kræver tilladelse efter de til enhver tid gældende bestemmelser i råstofloven og anden relevant lovgivning.

Administrationen er i gang med at behandle sagen. Sagsbehandlingen er ikke afsluttet endnu, og der gives derfor en orientering i udvalg for regional udvikling om sagen, inden der træffes endelig afgørelse.

Vurdering af landskabsværdien og geologiske interesser på Fur

Der har været gennemført en offentlig høring om hvilke miljømner, der særligt skal undersøges i en miljøkonsekvensrapport (VVM). Ansøger har efter høringen udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver de forventede påvirkninger af miljøet ved den planlagte råstofindvinding.

Administrationen har gennemgået rapporten og har i den forbindelse bedt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) om en udtalelse om de nationale landskabsinteresser og nationale geologiske interesser i forhold til ansøgningen.

SGAV har vurderet, at landskabsværdien på Fur er høj, fordi der er mange statslige interesser i området. Det nordlige Fur er blandt andet udpeget som henholdsvis bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskaber.

Administrationen har yderligere i foråret 2025 faciliteret en besigtigelse af området med kommunen og staten, og bedt begge parter om en udtalelse af deres vurdering af de udpegede nationale interesser i landskabet og geologiske interesser.

SGAV vurderer bl.a., at råstofindvinding det pågældende sted potentielt vil kunne påvirke landskabet og dets karakter væsentligt. Kommunen havde ingen bemærkninger.

Anmeldte rettigheders betydning for sagen

Der er anmeldte rettigheder til indvinding af moler på hele det ansøgte areal. En anmeldt rettighed er en tidligere registreret ret, fra før råstofloven trådte i kraft (1972), som giver ejeren ret til at indvinde råstoffer.

Anmeldte rettigheder har en væsentlig betydning i vurderingen af råstofansøgninger. Når der foreligger en anmeldt ret til råstofindvinding, fører den til, at hensynsafvejningen skal tage højde for den anmeldte ret.

Administrationen skal derfor foretage en afvejning mellem samfundsmæssige interesser som f.eks. landskabsværdien og de geologiske interesser, og de erhvervsmæssige interesser, som virksomheden har.

Regionen kan kun meddele afslag mod den anmeldte ret til råstofindvinding, hvis afvejningen mellem disse viser, at de samfundsmæssige interesser vejer tungere. De samfundsmæssige interesser skal således være af betydelig vægt.

Vurdering fra NIRAS og Kammeradvokaten

Administrationen har derfor bedt eksterne landskabsekspertter fra NIRAS om at vurdere de landskabelige og geologiske

værdier og interesser.

Administrationen har yderligere bedt Kammeradvokaten om en juridisk vurdering af rammerne for behandling af en ansøgning om indvinding på et areal med anmeldte rettigheder. Denne vurdering bygger bl.a. på landskabsanalysen fra NIRAS.

Afslag på tilladelse til indvinding kan kun meddeles i tilfælde, hvor den fortsatte råstofindvinding vil komme i strid med samfundsmæssige hensyn af betydelig vægt. Hvis tilladelse ikke gives, vil indehaveren af den anmeldte ret kunne lide et tab og kan være erstatningsberettiget efter grundlovens § 73.

Administrationen har i sagsbehandlingen for nuværende ikke vurderet, at de landskabelige og geologiske interesser i områder er af en sådan karakter, at der foreligger ”samfundsmæssige hensyn af betydelig vægt”. Det betyder med andre ord, at det tyder på, at der ikke kan gives afslag.

Det bemærkes, at sagsbehandlingen ikke er afsluttet endnu. Administrationen mangler stadig at modtage den endelige version af notatet fra Kammeradvokaten. Administrationen arbejder desuden på at udarbejde bemærkninger til den foreliggende miljøkonsekvensrapport, hvorefter ansøger skal fremsende ny version af miljøkonsekvensrapporten.

Administrationen vil på mødet uddybe ovenstående problemstilling og besvare spørgsmål i den forbindelse.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om sagsbehandlingen af råstofansøgning om indvinding af moler på Fur til efterretning.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Orientering om sager på råstofområdet i regionen #

1-34-76-2-24

Resume

Der gives med sagen en orientering om sager på råstofområdet i regionen, som har været politisk behandlet tidligere.

Det drejer sig om en orientering om råstofansøgning ved Fousing i Struer Kommune, statens planer om opsætning af solceller i råstofgraveområdet ved Lille Hjælland i Silkeborg Kommune, ønske om skydebane i råstofgraveområdet Vestbirk i Horsens Kommune, Vejdirektoratets ansøgning om råstoftilladelse i forbindelse med udbygning af Rute 15 og råstofansøgningen ved Rom i Lemvig Kommune.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orientering om sager på råstofområdet i regionen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling har i løbet af de seneste fire år behandlet sager på råstofområdet i regionen og forespurgt løbende orienteringer på området. Der gives med sagen en orientering om en række sager på råstofområdet i regionen.

Status på råstofansøgning ved Fousing

Der har været råstofindvinding i et råstofgraveområde ved Fousing i Struer Kommune siden 2006. Råstofindvinder har ansøgt om en ny råstoftilladelse, da den eksisterende tilladelse udløber. Tilladelsen har været i høring ved Forsvaret, som påpeger, at det ansøgte område ligger inden for den militære sikkerhedszone for Forsvarsministeriets ammunitionsdepot.

Det kan potentielt betyde, at regionen ikke kan give en ny råstofindvindingstilladelse i området. Administrationen er i dialog med Forsvaret med henblik på at finde en løsning, således at råstofindvindingen i området kan fortsætte.

Statens planer om opsætning af solceller ved Lille Hjælland

Staten udpegede i 2023 et areal vest for Lille Hjælland i Silkeborg Kommune som et potentielt areal til etablering af en energipark. Arealet er dog overlappende med et råstofgraveområde i regionen. Region Midtjylland har derfor sendt et høringssvar til staten, hvor man opfordrer til at tage hensyn til råstofplanlægningen.

Administrationen har de sidste par år været i tæt dialog med både staten, kommunen, lodsejer og et solcellefirma om helhedsplanlægning af både råstofindvinding og solceller i området, men nu har Silkeborg Kommune valgt ikke at gå videre med solcelleplanerne.

Etablering af skydebane ved råstofgraveområde Vestbirk

Horsens Kommune har forespurgt regionen om etablering af en skydebane i en næsten færdiggravet råstofgrav ved Vestbirk. Regionen skal vurdere, om råstofressourcen er færdiggravet, og yderligere, om det er muligt at ændre arealanvendelsen og tilførsel af jord efter Jordforureningslovens § 52. Regionen har tidligere givet afslag på en § 52-ansøgning i dette område pga. drikkevandsinteresser. Dette har administrationen forelagt Horsens Kommune og den entreprenør, som ønsker at anlægge skydebanen.

Råstoftilladelse ved Rute 15 mellem Ringkøbing og Herning

Vejdirektoratet har tidligere i 2025 bedt regionsrådet i Region Midtjylland tage stilling til, om regionen vil behandle to ansøgninger om råstofindvindingstilladelse uden for råstofplanens råstofgraveområder i forbindelse med udvidelsen af rute 15 mellem Herning og Ringkøbing.

Regionsrådet gav accept til, at administrationen måtte behandle disse ansøgninger fra Vejdirektoratet. Sagen er dog nu endt med, at Folketinget har vedtaget en anlægslov, der giver Vejdirektoratet beføjelser til selv at behandle ansøgningerne om råstofindvinding i forbindelse med vejbyggeriet. Det betyder, at regionen ikke længere har kompetencen til at behandle tilladelsen.

Råstoftilladelse ved Rom, syd for Lemvig

Råstofansøgningen ved Rom, syd for Lemvig, har været under behandling af administrationen, og der blev meddelt råstoftilladelse den 22. september 2025. Når regionen meddeler en råstofindvindingstilladelse er der efterfølgende fire ugers klagemulighed.

Råstofindvindingstilladelsen er blevet påklaget og ligger nu ved Miljø- og fødevareklagenævnet. Klagebehandlingen af råstofsager ved Miljø- og Fødevareklagenævnet har desværre vist sig at tage lang tid. Klagen har opsættende virkning, dvs. at den nye tilladelse ikke er gældende, så længe klagen er under behandling i klagenævnet.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om sager på råstofområdet i regionen til efterretning.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 4: Udmøntning af uddannelsespulje, efterår 2025

1-30-76-21-25

Resume

Ansøgningsrunden til Region Midtjyllands uddannelsespulje er afsluttet. Uddannelsespuljens formål er at støtte udviklingsprojekter på regionens ungdomsuddannelser.

Der er modtaget samlet 14 ansøgninger til uddannelsespuljen. Der indstilles ni ansøgninger til godkendelse og fem ansøgninger til afslag. Det indstilles, at der samlet udmøntes 4,1 mio. kr. i tilskud fra Uddannelsespuljen.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at der fra uddannelsesområdets udviklingsmidler allokeres 2,4 mio. kr. til uddannelsespuljen,

at der fra uddannelsespuljen efteråret 2025 bevilges 4,1 mio. kr. til medfinansiering af ni projekter, jf. tabel 1, og

at der gives afslag til fem projekter på samlet 3,3 mio. kr., jf. tabel 2.

Sagsfremstilling

Det har ikke været muligt at gennemføre de budgetteret udviklingsaktiviteter for uddannelsesområdet, derfor foreslås det, at udviklingsmidlerne (2,4 mio. kr.) sammen med tilbageløbsmidler (1,7 mio. kr.) fra afsluttede projekter allokeres til gennemførelse af en ekstraordinær ansøgningsrunde til uddannelsespuljen (4,1 mio. kr.).

Uddannelsespuljen har til formål at støtte udviklingsprojekter på regionens ungdomsuddannelser. Udviklingsprojekterne kan bl.a. omhandle udvikling af fag, valgfag og efteruddannelse.

Uddannelsespuljen udmøntes i efteråret 2025 gennem en ansøgningsrunde med ansøgningsfrist den 8. oktober 2025. Der har i efterårets ansøgningsrunde alene været indkaldt ansøgninger under den åbne pulje, som støtter mindre projekter uden fastlagte temaer.

Uddannelsespuljens kriterier

Der er modtaget 14 ansøgninger til uddannelsespuljen i efterårets ansøgningsrunde.

Administrationen har vurderet ansøgningerne på baggrund af følgende politisk vedtagne kriterier:

- Projektets nyhedsværdi
- Om projektet støtter regionens uddannelsespolitik
- Samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner
- Samarbejde med virksomheder og øvrige organisationer

Medfinansieringen til projekterne forudsætter desuden, at projekterne gennemføres som beskrevet i ansøgningen, og at uddannelsesinstitutionerne har en egenfinansiering på minimum 25 %.

De projekter, der er indstillet til tilsagn omhandler bl.a. emnerne:

- Styrkelse af fremmedsprog
- Løft af basale kompetencer
- Udvikling af fjernundervisningstilbud på HF og VUC.
- Udvikling af fag og studieretninger på landbrugsuddannelserne

Indstillingerne til tilsagn og afslag findes i bilagene sammen med beskrivelser af alle projektansøgningerne.

Økonomi

Tabel 1 viser ansøgninger indstillet til bevilling, mens tabel 2 viser ansøgninger indstillet til afslag. Der indstilles i alt 4,1 mio. kr. i tilskud til uddannelsesprojekter fra Uddannelsespuljen. Der er tilbageløbsmidler fra tidligere afsluttede uddannelsesprojekter på 1,7 mio. kr., som allokeres til at finansiere udviklingsstøtte til projekter i den åbne pulje.

Tabel 1. Ansøgninger indstillet til tilsagn

1.000 kr.	2025
<i>Budget</i>	
Asmildkloster Landbrugsskole - Levende læring	188
Bygholm Landbrugsskole - Fremtidens fjerkræavlere	750
Den Jyske Håndværkerskole - Matematikløft og støtte i uddannelsesmiljøet	159
Herning Gymnasium - Litteraturambassadører i fremmedsprogsfagene	264
Randers HF & VUC - Motivation til kompetenceløft	750
FGU Østjylland - Udvikling af valgfag om styrket mestring og self-efficacy	225
SOSU Østjylland - Praksis i spil	644
Th. Langs HF & VUC - Fjernundervisning 2026-27 - AVU og HF	690
UCRS - Vestkystens turisme – stærkere med faglærte	450
Budget i alt	4.120
<i>Finansiering</i>	
Uddannelsespulje	-2.434
Tilbageløb fra afsluttede projekter	-1.686
Finansiering i alt	-4.120
Total	0

Tabel 2. Ansøgninger indstillet til afslag

1.000 kr.	2025
<i>Budget</i>	
Herningsholm Erhvervsskole & Gymnasium - Kultur i uddannelse	469
Skolen for Velfærds- & Voksenuddannelse - Veje til Uddannelse –	666
Tradium - Fremtidens læringsrum for højt begavede unge	750
Uddannelsescenter Holstebro - Automatisering på lageruddannelsen	750
Aarhus Tech - Design thinking som didaktisk redskab i erhvervsuddannelser	618
I alt	3.253

Beslutning

Udvalg for regional udvikling godkendte indstillingen.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Indstillinger efterår 2025

Punkt 5: Orientering om partnerskaber og netværksopbygning for Sundhed og kultur

1-30-76-3-25

Resume

Region Midtjyllands arbejde inden for Sundhed og Kultur er baseret på indsatser, der etablerer og udvikler partnerskaber lokalt, nationalt og internationalt. Der gives en status på Region Midtjyllands arbejde med etablering og konsolidering af partnerskaberne hArts, National Alliance for Sundhed og Kultur samt en orientering om EU-netværksmødet i Bruxelles den 1. oktober 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orientering om status for partnerskaber og netværksopbygning inden for Sundhed og Kultur tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Indsatsen for Sundhed og Kultur går på tværs af både faglige, organisatoriske og politiske strukturer, både lokalt, nationalt og internationalt. Det kræver netværksopbygning og samarbejde mellem de mange aktører som led i at opbygge et stærkt økosystem inden for feltet. Stærke partnerskaber står derfor også centralt i Region Midtjyllands nye politik for Sundhed og Kultur.

Region Midtjylland er inden for Sundhed og Kultur involveret i udviklingen af to partnerskaber, hArts og National Alliance for Sundhed og Kultur. Der er skabt resultater i kraft af den indsats, der er lagt i begge partnerskaber. Dette er uddybet i nedenstående status.

Region Midtjylland har ligeledes taget initiativ til et europæisk netværksmøde i samarbejde med danske EU-politikere som værter. Mødet blev afviklet i Bruxelles den 1. oktober 2025.

Status på partnerskaber og netværksopbygning

hArts – midtjysk partnerskab for Sundhed og Kultur

hArts er et nyt partnerskab mellem Region Midtjylland, Aarhus og Viborg Kommuner, Aarhus Universitet, VIA University College, Regionshospitalet Gødstrup, Randers Social- og Sundhedsskole, Det Jyske Musikkonservatorium og Sangens Hus.

Formålet er at integrere kunst og kultur i sundhedsvæsenet for at styrke borgernes fysiske og mentale trivsel.

Partnerskabet samler forskning, praksis og uddannelse på tværs af sektorer og bruger kultur som redskab i forebyggelse, behandling og rehabilitering.

Det omfatter initiativer som levende musik på hospitaler, skrive- og læsetilbud i psykiatrien, kultur på recept, dans for parkinsonramte og sundhedskor for mennesker med fysiske eller mentale udfordringer.

hArts skal skabe nye samarbejder mellem kultur- og sundhedsområdet, udbrede dokumenteret viden og bidrage til et mere helhedsorienteret sundhedsvæsen og stærkere fællesskaber. Partnerskabet er nu konsolideret og har lanceret hjemmesiden www.harts.dk. Hjemmesiden er en inspirationsplatform med blandt andet forskningsmaterialer fra feltet, inspirationsfilm fra midtjyske projekter og oplæg fra nogle af feltets eksperter.

National Alliance for Sundhed og Kultur

Region Midtjylland har deltaget i arbejdet med at udvikle en struktur for en National Alliance for Sundhed og Kultur. Arbejdet er sket på opfordring fra Folketingets underudvalg for Kultur og Sundhed. Det er foreslået at etablere fire regionale partnerskaber, som skal danne grundlag for en national alliance. Partnerskabet hArts udgør det regionale partnerskab i Region Midtjylland og indgår desuden som eksempel i opbygningen af lignende partnerskaber i de øvrige geografier.

Kulturministeriet har bevilliget 0,5 mio. kr. til opstart af alliancen. Der pågår nu en videre forhandlingsproces på Christiansborg om en fast, årlig grundbevilling.

Netværksmøde i Europa Parlamentet

Region Midtjylland har afholdt et møde i Europa-Parlamentet om fremtiden for Sundhed og Kultur. Mødet fandt sted i anledning af det danske EU-formandskab og blev arrangeret i samarbejde med EU-parlamentariker Stine Bosse. Mødet havde fokus på at styrke europæisk samarbejde på området. Deltagerne drøftede blandt andet fælles politikker, strategier og forskningssamarbejde samt en styrkelse af kulturbranchens arbejde med sundhedsområdet.

Region Midtjylland har erfaring med internationalt samarbejde på området fra blandt andet CultureForHealth-projektet (2021-2024) og samarbejdet med WHO om konceptet "Music and Motherhood" ("Sange med Mødre"). Der vil blive fulgt op på mødet i Bruxelles med en fortsat opsøgende og undersøgende indsats. Det skal sikre, at midtjyske aktører bliver bragt i spil, når EU udvikler politikker, strategier og nye fondsmuligheder, som kan styrke samarbejdet mellem sundhedsvæsenet og kulturbranchen.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orientering om status for partnerskaber og netværksopbygning inden for Sundhed og Kultur tages til efterretning.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 6: Medlemskab af konferencen for perifere maritime regioner (CPMR)

1-15-2-76-1-24

Resume

Formandskabet for udvalg for regional udvikling har anmodet om en revurdering af medlemskab af Konferencen for perifere maritime regioner (CPMR) fra 2026. I administrationens revurdering af et fortsat medlemskab fra 2026 vurderes det, at der kan være en række fordele forbundet med et fortsat medlemskab af CPMR. Det foreslås derfor, at Region Midtjylland fortsat er medlem af CPMR i 2026, og at medlemskabet fra 2027 og frem revurderes i løbet af 2026.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Region Midtjylland fortsat er medlem af Konferencen for perifere maritime regioner (CPMR) i 2026, og at medlemskabet fra 2027 revurderes, når den politiske aftale om kollektiv mobilitet foreligger i 2026.

Sagsfremstilling

Konferencen for perifere maritime regioner (CPMR) er en europæisk interesseorganisation for regioner. Organisationen arbejder for at øge regionernes indflydelse på EU's politikker og programmer inden for fem kerneområder:

1. EU-støtte til regioner (strukturfonde og strukturfondspolitik),
2. EU's Transport- og mobilitetspolitikker (TEN-T),
3. EU's klimaforandrings- og energipolitikker,
4. det maritime område (industri og fiskeri)
5. migration (regionernes rolle).

Region Midtjylland har indtil nu været medlem af CPMR og deltager ligeledes i Nordsøkommissionen, som er en del af CPMR's geografiske kommissioner. Region Midtjylland har via sit medlemskab særligt været engageret i skabe et stærkere EU-engagement på klimaområdet.

Klima bortfalder fra regionens portefølje fra 2026 pga. sundhedsreformen. Regionsrådet vedtog derfor i januar 2025, at Region Midtjylland træder ud af CPMR fra 2026. Opgaveområderne på regional udviklingsområdet er herefter miljø, uddannelse samt kollektiv trafik og mobilitet.

Formandskabet for udvalg for regional udvikling, har anmodet om en revurdering af regionens CPMR-medlemskab. Henrik Qvist repræsenterer Danmark i bestyrelsen for CPMR. Administrationen har derfor revurderet fordelene ved et fortsat medlemskab fra 2026. Revurderingen fokuserer på hhv. miljøområdet samt området for kollektiv trafik og mobilitet.

Revurdering af medlemskab af CPMR

Målet med nedenstående er at vurdere om arbejdet med hhv. EU-støtte til regioner (Strukturfonde og strukturfondspolitik) og EU's Transport- og mobilitetspolitikker (TEN-T) bedst gøres gennem CPMR eller gennem andre internationale samarbejder.

Medlemskabet koster 0,2 mio. kr. i 2026 og kan finansieres af rammen til regional udviklingsområdet. Der forventes derudover at være politiske og administrative ressourcer forbundet med medlemskabet.

Miljøområdet

Region Midtjylland ønsker gennem internationale samarbejder med myndigheder, forskningsmiljøer og virksomheder at dele nyeste viden, udvikle og afprøve løsninger samt omsætte resultaterne til praksis. Det primære fokus er på jordforurening og råstofindvinding samt de miljømæssige udfordringer, der knytter sig hertil.

Administrationen har i efteråret 2025 indledt et samarbejde med Central Denmark EU Office (CDEU) om at understøtte og styrke regionens muligheder for at indgå i internationale samarbejder på miljøområdet, herunder PFAS, i de kommende år. Regionsrådet behandler derudover en sag den 26. november 2025 om afsætning af ekstra midler til at understøtte det internationale samarbejde på miljøområdet i 2026 og fremad.

Europa Parlamentet har yderligere vedtaget et direktiv for overvågning af jordtilstand (Soil Monitoring Law) som vil styrke det europæiske samarbejde på jordforureningsområdet og bidrage positivt til at løse de udfordringer, der findes på området. Soil Monitoring Law skal være implementeret i national lovgivning om senest tre år.

Der vil altså være et naturligt fokus på jordområdet de kommende år, hvor regionen ser gode muligheder i at bidrage til udvikling og samarbejde gennem f.eks. LIFE-, Horizon og/eller Interreg programmerne.

Det foreslås, at det i løbet af 2026 undersøges, hvorvidt CPMR's interessevaretagelse på miljøområdet for regionerne over for EU-institutioner og nationale regeringer kan supplere det igangværende arbejde.

Området for kollektiv trafik og mobilitet

Region Midtjylland arbejder allerede internationalt på området for kollektiv trafik og mobilitet. Der samarbejdes særligt med de andre nordiske regioner. Det er ambitionen at intensivere det internationale samarbejde fremadrettet.

CPMR er en indgang til europæiske samarbejder og viden samt mulighed for at melde ind med regionalpolitiske interesser, bl.a. på området for kollektiv trafik og mobilitet. Administrationen vurderer, at det også kan opnås i andre fora som f.eks. POLIS-netværket, ERRIN's transport arbejdsgruppe eller andre netværk, som regionens medejerskab af det midtjyske Bruxelleskontor giver adgang til. ERRIN er de europæiske regioners interesseorganisation, som bl.a. understøtter projektsamarbejde mellem medlemmerne og giver adgang til tidlig viden om EU's arbejde.

Det kan dog ikke afvises, at der er en række fordele ved et medlemskab af CPMR og Nordsøkommissionen for området for kollektiv trafik og mobilitet, idet CPMR er en supplerende adgang for Region Midtjylland til at samarbejde med danske og europæiske regioner. Derudover har Region Midtjylland et mangeårigt samarbejde med EU, som der kan bygges videre på i regionens bestræbelser på at indhente internationale erfaringer på mobilitetsområdet samt hjemtage EU-midler til regionale aktiviteter på området.

De andre danske regioner

Region Nordjylland forventer fortsat at være medlem af CPMR fra 2026, mens Region Syddanmark forventer at være medlem i 2026 og udmelde sig fra 2027. Den nye Region Øst forventer pt. ikke at melde sig ind.

Det forventes, at Regeringen i 2026 følger op på anbefalingerne fra Ekspertudvalget om kollektiv trafik i hele Danmarks anbefalinger, og at regionernes rolle på området afklares i forbindelse hermed.

Det foreslås på den baggrund, at Region Midtjylland fortsat er medlem af CPMR i 2026, og at medlemskabet fra 2027 og frem revurderes i løbet af 2026.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland fortsat er medlem af Konferencen for perifere maritime regioner (CPMR) i 2026, og

at medlemskabet fra 2027 revurderes, når den politiske aftale om kollektiv mobilitet foreligger i 2026.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Regionsrådet vedtog den 22. januar 2025, at Region Midtjylland melder sig ud af CPMR ved udgangen af 2025.

Punkt 7: Gensidig orientering #

1-00-2-25

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Administrationen orienterede om:

- At Aarhus Letbane har afsluttet forhandlingerne med leverandøren af tog, og at bestyrelsen for Aarhus Letbane på mødet den 14. november godkendte togkøbet pba. den økonomiske ramme som Region Midtjylland og Aarhus Kommune har besluttet at stille til rådighed. Togkøb (inkl. reservedele, værktøj, batteripakke, AVLS og ATP samt usikkerhedstillæg) vurderes trods de tilbageværende usikkerheder at kunne holdes inden for den økonomiske ramme, idet den afsatte delreserve til togkøbet ikke udnyttes fuldt ud.

Aarhus Letbane og tog-leverandøren forventes at underskrive kontrakten den 2. december.

- At der vil blive holdt et virtuelt møde for udvalg for regional udvikling den 9. december, hvor der vil være et enkelt punkt til behandling. Mødet er allerede booket efter den gældende mødeplan.

Flemming Knudsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 8: Besigtigelse af batteritog på Lemvigbanen

1-01-76-15-24

Sagsfremstilling

De tre batteritog og det tilhørende ladeanlæg på Lemvigbanen er resultatet af et tæt samarbejde mellem Region Midtjylland, Midtjyske Jernbaner og staten. Regionsrådet i Region Midtjylland har stillet en låneramme på over 200 mio. kr., mens staten finansierer indkøbet af fire tog til strækningen Holstebro-Skjern samt etableringen af ladeanlæg hertil. De nye batteritog og anlæg udgør samlet en investering på ca. 600 mio. kr. i den kollektive trafik i Vestjylland.

Midtjyske Jernbaner er i 2025 i gang med at indsætte batteritog i driften på Lemvigbanen.

Direktør Martha Vrist for Midtjyske Jernbaner giver på mødet en kort introduktion samt en generel status på Lemvigbanen. Derefter vil udvalget besigtige batteritogene på en tur til Thyborøn og tilbage til Lemvig.

Tid	Indhold
10:50-11:10	Kort introduktion til de nye batteritog - samt en generelt status på Lemvigbanen ved Martha Vrist, adm. direktør fra Midtjyske Jernbaner.
11:20-11:50	Afgang - Lemvig mod Thyborøn
12:00-12:30	Retur - Thyborøn mod Lemvig

Beslutning

Administrerende direktør for Midtjyske Jernbaner gav et oplæg for udvalget om de nye batteritog, og udvalget besigtigede togene med en togtur fra Lemvig til Thyborøn og retur.

Punkt 9: Underskriftsark #

1-00-2-25

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt.

Flemming Knudsen mødte kl. 11.10.

Mødet blev hævet kl. 12.30.